

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bármentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonczi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pótisor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczi-utca 24. szám, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetési pénzek legcélszerűbben posta-utalvány úján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Megyei hangulat.

Kétségtől igaz, hogy az államélet egészségének legbiztosabb mutatója: az elvek és eszmék surlódásának élénkségi foka. Tespedésre, lanyhaságra, elpuhultságra valló jelenség, ha a nemzeti élet chablonszerűleg folyik és a történelem adatai előkészített rubrikákba vezetnek.

S ezen szempontból minden igaz magyar ember szíve őszinte örömmel telik meg ma, látva azon általános érdeklődést, mely egy — nemzeti életünk gyökereit érintő — országos ügy elbírálásánál feltámadott.

A ki tanulmányozta a magyar nemzet történetét, bizonyynyal tudja, hogy a százszor megcsalt, agyonnyargatott nemzet legősibb erénye a esendes béketűrés, s a ki nem tudja, megtanulhatja közkézen forgó ezüst tallérainkról. . . . A mint Mohácsnál a magyar nagyhatalmasság csillaga lealdozott, nemzetünk úgy szólni megszűnt erejét érvényesíteni politikai kérdésekben, hiszen negyedszáz esztendeje elmúlt, mióta egy ezerszer megszentelt önvédelmi harcot folytatunk hazánk, nemzetünk, nyelvünk érdekében. E három jelszót kénytelen vagyok kivonni a „politika“ kétes értelmű gyűjtőneve alól most, midőn az egész országot megrázkódtató nemzeti ügyünk védelmére egy szerény hangot akarunk adni, mert nem politikai kérdés az többé, a mi a szőnyegen forgó véderőtörvényjavaslatnak súlypontját képezi, hanem az, a mi úgy egyéni mint társadalmi, politikai vagy bármi néven nevezendő erkölcsi vagy anyagi érték-nél magasabban áll: a tiszta hazafiságnak kérdése.

Nem feladatunk a törvényhozás munkálkodását bírálni, de általános jelentőségétől eltekintve is, a véderőtörvényjavaslat tárgyalásánál meggyék közhangulata különösen vitás kérdéssé lett téve, melynek eldöntésénél, — úgy véljük — egy szerény szó minket is — a közvélemény nyílt organumát — megillet.

Rimaszombat város közönségének kétségbevonhatlan többsége már nyilatkozott e kérdésben, de a mint mi tájékozva vagyunk, a rimaszombati népgyűlés határozata az egész Gömörmegye gondolkodásának hű kifejezése volt, s az ellenkező nézetek csak mint szánuandó különlegességek is eltörpülően csekély számban említhetők.

Legnevezetesebb nemzeti emlékünnepeink előestéjén állunk, azon nap évfordulója előtt, mely a magyar nyelv s nemzeti genius örökérvényű diadalát jelenti, s könnyen megtörténhetik, hogy ugyanazon napon bélyegzették szegényetlenség a magyar nyelv, a mely napon ezelőtt negyvenegy évvel a nemzeti lelkesedés glóriával övezve juttatta szent ügyét diadalra.

Kell, szükséges, hogy a törvényhozásnak tudomására jusson e kérdésben a magyar nemzet akarata. Az utolsó pillanatban Gömörmegye is mérlegbe veti tiltakozó szavának egész súlyát, s abból hat képviselője megértheti, hogy ki közülök a véderőtörvényjavaslat 25-ik §-át megszavazza, az talán követi ugyan meggyőződését, de a megye közvéleményének nem hűséges tolmácsa.

Isten óvja magyar hazánkat és nyelvünket! L.

A Hanvay—Szentiványi affaire.

Olvasóink nagyobb része bizonyára tudni fogja az országos hírlapokból, hogy a képviselőház márczius 4-iki ülésében meggyék kövü kerületének derék országgyűlési képviselője Szentiványi Árpád a tárgyalás alatt levő véderővita tanúságait egy minden tekintetben sikerült s rövid, de velős beszéddel gazdagította, s a megyei közvélemény hűséges tolmácsolásaért megérdemelt közelsimerést vívott ki.

Míthogy azonban lehetnek olvasóink között, kik a nevezett képviselő szép beszédének egész tartalmára már nem emlékeznek, hogy az alábbiak teljes összefüggését megérthessék, röviden felemlítjük, hogy a többi között ezeket is mondta:

„1867-ben, midőn a kiegyezési törvényt tárgyalták, Gömörmegye egy kerületét, melyet most Andrassy Manó gróf képvisel, Ragályi Ferdinand képviselte, a ki — méltóztatnak talán tudni, — a kiegyezést sem el nem fogadta, sem nem helyeselte, míthogy a Tisza-párthoz tartozott. Választó kerülete azonban ellenkező nézetten volt vele, s választói összejöttek egy értekezletre, mely alkalommal bizalmi nyilatkozatot írtak alá Deák Ferencznek s ezen nyilatkozatot átadás végett elküldték képviselőjüknek. Mit csinált erre a képviselő? Átadta a bizalmi nyilatkozatot

rendeltes helyére; de egyttal, mivel bizalmatlanságot látott ebben maga ellen, a képviselőház elnökéhez intézett levelében lemondott mandátumáról.

No, t. ház! ez az, a mit politikai tisztességnek neveznek.

Most, t. ház! a választókerületek irkálnak a képviselőknél, kiknek nagy része gypottal dugja be füleit.

Van köztük olyan, a ki azt mondja: én mandátumomat drága pénzért vettem, és míthogy megvettem, azt magaménak tartom s azt teszem vele, a mi nekem tetszik, ők meg irhatnak, a mi nekik tetszik. Van oly képviselő is, a ki azt mondja, hogy — s a ki nem hiszi, győződjék meg a belügyminiszteriumnál letett kaposvári névsorból — engem nem a többség, hanem a kisebbség választott. Míthogy pedig az e szakasz ellen való demonstrációt többség csinálta, engem, mint a kisebbség képviselőjét a választók többség-határozata nem köt.

Azt is mondják, különösen a miniszterelnök ur többször hangoztatta, hogy az ország többségének közvéleményét azon párt (a kormánypártra mutat) képviseli. Ismét vissza kell itt mennem, t. ház, az 1875-iki fuzió alkalmával történetekre, s miután Gömörmegyének ügyeit ismerem legjobban, azok köréből fogok példát felhozni.

1875-ben, a mikor a miniszterelnök ur, mint akkori pártvezér a fuziót megcsinálta. Gömörmegye közönsége is, a hol két erős párt küzdött egymással, azon hitben és reményben, hogy a miniszterelnök ur, ha eddig valott elveit nem is, legalább programbeszédének némely pontjait igyekezni fog keresztül vinni, belement a fuzióba, s azt 3—4 egyén kivételével, el is fogadta. Az akkori fuzionális gyűlés elnöke, a ki különben az ellenzéknek elnöke is volt, nem akart a fuzióba bele menni s nem is ment bele, az ülés után még engem is keményen megtámadott, mondván, „hát még te is?“ És a mikor azt mondtam, hogy azon reményben és hitben fogadom el a fuziót, hogy ez az országon talán segíteni fog: ő erre azt felelte: „Nem ismerted az apja tetteit Biharban? Amilyen volt az apja, olyan lesz a fia is!“ Az csak egy meggyét, de ez egy egész országot fog tönkretenni!

Röviden végzem be szavaimat. Az bizonyos, hogy akkor, a mikor a fuzió megtörtént, Gömör vármegye hat választókerülete hat fuzionált képviselőt küldött fel, Gömörvármegyének ma is van három kormánypárti képviselője, de felhívom őket, mondják meg, hány kormánypárti választó van az egész vármegyében?

És ha t. ház, ez így van az egész országban, mégis azt mondják, hogy az ország többségének a közvéleményét képviselik.

T. ház! Én csak azzal végzem szavaimat, hogy minálunk vallásos emberek laknak, de ma már az imádságban nem azt mondják, hogy: „Uram szabadíts meg minket a gonosztól“ hanem így imádkoznak: „Uram szabadíts meg minket a Tisza-kormánytól, mely eddig szegénynyé és koldussá tett, most meg németté akar tenni.“

Szentiványi Árpád ezen országgyűlési beszédére mintegy ezafelő válaszul a „Pester Lloyd“ szerkesztőséghez németül Hanvay Zoltán egy levelet intézett. Hogy mi ok indította Gömörmegye ezen egyik legérgebb magyar ur családjának nagytekintélyű sarját erre? teljesen érthetetlen, de tény, hogy a „Pester Lloyd“-ban német nyelven a következő levél jelent meg márcz. 10-én:

„Igen tisztelt szerkesztő ur! Szentiványi Árpád képviselő urnak folyó hó 3-án tartott beszédében tetszett Gömörvármegye ügyészenek szerepében föllépni. Bajosan tudna azonban ez irányban fölhatalmazást produkálni. Nem vonom kétségbe azt, hogy a képviselő urnak jogában van akár az egész ország közvéleményére hivatkozni s e közvéleményt tetszése szerint testére szabni — hiszen majd kiderül: melyik hat a valódi közvélemény? De alig hiszem, hogy helyes volna a törvényhatóságok közvéleményét az országgyűlésen szellőztetni. Habár kétségtelen joguk van ezeknek politikai kérdésekben is nyilatkozni; első sorban nagy feladatuk a helyes adminisztráció, melynek érdekében bajosan cselekszik az, a ki a párt-szenvedélyek ódiáját a megyék tanácsstermébe viszi által. Az efféle dolgokat nézetem szerint maguk helyén, a választókerületben kell annak idején elvégezni. Ha tehát abszolút jogosultságát a képviselő urnak el nem vitathatóm is, óvást kell az ellen tennem, hogy ő a megye teljhatalma szószóloja lett volna. Mi — nem Gömörvármegyének, de választókerületeinek közvéleménye? A részben Szentiványi ur beszédje legényesebben megczafolja állításait, mert — szerinte is — hat kerület közül háromnak kormánypárti képviselője van. Nem kutatom: nem lehetne-e többnek is, de az bizonyos, hogy a dolog ezen állásban azt állítani, hogy — holott csupán e három kerületnek közel 6000 választója van, s a hol a képviselő ur szerint általános Tisza-ellenes a hangulat — alig van több kormánypárti választó mint képviselő, ez vagy oly auseris, a milyent a Rhetorica meg nem enged, vagy oly ügytelenségi bizonyítvány, az oppositóra nézve, a melylyel kár dicselkedni. Erre azonban egy szót sem

vesztegetünk volna, ha a beszédben nem lett volna más, mi a megye reputációját is érdeklí küssé, s a mi — legalább ott, hol állítatik — nem történt meg. Mint Gömörmegye volt Deák-pártjának talán nem utolsó tagja, a fuzió létrehozásában én is tevékeny részt vettem, s így küssé tudom: mi s hogy történt ott s akkor? Mi, a többség, a megye termében, a volt ellenzék a várnagynál tanácskozott. Mi történt ott s in camera sinceritatis, hogy kapacitáltak ott az urak egymást? azt persze én nem tudhatom. De annyi bizonyos, hogy magán a fuzionális közgyűlésen a hivatkozott ellenzék vezér jelen sem volt, annál kevésbé eluőkolt ottan, s így — legalább ott — ama famosus sententiát nem is mondhatta. Teljes örömmel mondhatom s hivatkozhatom mindenre, hogy sem akkor, sem azóta a vita legnagyobb hevében se hallott Gömörmegye termében hasonló hangu kifakadást, s hiszek meggyék géniuszában, hogy nem is fog annyira itt megfeleltkezni magáról soha senki s vétkezni a „bonsens“ ellen. Ennyit kénytelen voltam a tények rectificációjára s meggyék reputációjára érdekében megjegyezni, hozzá téven azt, hogy ennél t. barátomat, legalább a „hol“ és „mikor“-ra nézve különben kitünő emlékező teltsége cserben hagyta.

A mi pedig Gömörvármegyének amaz általános imáját illeti: „ments meg uram Tiszától“, arra csak annyit, hogy szenvedélyes ember, a mit óhajt, ott is hallja, a hol senki sem szól. Hogy azonban itt a hangulat nem is épen olyan gonosz, látható abból, hogy — kivéve egy, lefolyása alatt talán valamennyi közt leghigadtabb népgyűlést Rimaszombatban — a megye hat választókerületében, habár hármat oly urak képviselnek, kik legalább is nincsenek ellenséges lábón a ma divatos obstructionális demonstrációkkal — teljes nyugalom uralkodik. Most, habár a mi választóink is pártkülömbőség nélkül együttérzik a haza bajait, s együtt annak örömeit, a mi fazekasaink, szatócsaink, kisiparosaink s földművelőink okosabban hiszik idejüket a nemzeti közjót javára polgári esendes munkában értékesíthetni, mint lármás demonstrációkra, — melyek ezéjját úgy sem érthetik — vesztegetni a drága perczeket.

Tisztelettel maradtam Hanván, 1889. márczius 6. a t. szerkesztőség kész szolgálja: Hanvay Zoltán.

E kétségkívül erős kihívásra Szentiványi Árpád természetesen nem maradhatott adós a válasszal, s a „Pesti Napló“-ban következő nyilatkozattal felelt:

„Hochgeehrter Herr Zoltán von Hanvay!

Ön a „Pester Lloyd“-ban németül nyilatkozik az én beszédemre, melyet a képviselőházban tartottam márczius 4-én. — Teljesen értem, hogy ön, midőn a Tisza-kormány érdekében felszólal, — a német nyelvet választja. Jól tette, hogy a magyar nyelvet megkímélte ettől a kínos feladattól. És talán azért is irt németül, mert abban reménykedik, hogy Gömörmegyében senki sem fogja elolvasni. Mert tulajdonképeni ezéjja az volt, hogy Tisza Kálmán olvassa el, Gömörmegye pedig ne tudjon fölöle. S hogy Tiszaúak annál jobban tessék, tehát Tisza Kálmán kedvezet nyelven írta meg nyilatkozatát. — Én azonban rossz néven veszem, hogy ön engem arra kényszerít, hogy egy német nyilatkozatra feleljek; és emélfogva ne esdálja, ha nemesak magyarul, de magyarul meg is mondom észrevételeimet. Én nem mint Gömörvármegye hivataln ügyésze szólaltam fel: hanem felszólaltam, mint Gömörvármegye egyik képviselője. Én Gömörvármegye kormánypárti képviselőit hívtam fel nyilatkozásra, hogy mondják meg, hány kormánypárti választó van Gömörmegyében? — nem pedig ön, akiről tudom, hogy kormánypárti, sőt azt is sejtem, hogy miért. A mi önnek a fuzió történetére vonatkozó helyreigazításait illeti, ezekre nézve vitatkozni arról, hogy hány helyen folytak a tanácskozások: én csak arra emlékszem tisztán, a mit nekem a fuzionális gyűlés elnöke mondott a gyűlés után. A mi pedig azt illeti, hogy én politikai elégtelenséget a megyeházba akarom bevinni: arra csak azt felelem, hogy éppen, mivel ezt nem akarom tenni, azért nem tudok lelkesülni azért a német nyelvű kormánypártisáért, melyet ön képvisel, s mely talán abban reménykedik, hogy a német nyelvű hazafiságnak jutalma esetleg egy léispáni kinevezés lehetne. Ezeket tartottam szükségesnek válaszul mondani. — A mi kérdeznivalóm van, azt nem hírlapi nyilatkozatban végzem el, hanem más uton, melyre nézve már a kellő lépéseket meg is tettem. Szentiványi Árpád.“

Ezen nyilatkozat után a benne megígért provocatio meg is történt Feleden, hol Kubinyi Géza és Fay Barnabás elégtételt kértek Hanvay Zoltántól Szentiványi Árpád nevében az ismeretes előzmények okából.

Hogy ezen kihívás folytán, mily tárgy tanácskozássok között, nem tudjuk, elég az hozzá, hogy a következő legújabb nyilatkozat szülemlett meg:

„Nyilatkozat.“

Alólirott, a „Pester Lloyd“ folyó évi 57 ik számában beadott s a szerkesztőséghez czimzett levelemben

Szentiványi Árpád-országgyűlési képviselő úrral szemben tett nyilatkozatomat egész terjedelmében visszavonom, visszavonom pedig azért:

Mert utólagosan meggyőződtem arról, hogy Gömör-vármegyében a közhangulat a jelenleg tárgyaláson levő véderő törvényjavaslat 2b. szakaszának intenciója ellen irányul: mert utólagosan bebizonyított az is, hogy a fusionális tárgyalások folyamán a gömörmegyei ellenzék alkori vezére által felhozott s Tisza Kálmánt érintő nyilatkozat tényleg csakugyan téves volt.

S mert végül meggyőződtem arról is, hogy Gömör-megyében az elégtelenség a kormány irányában épen a véderő törvényjavaslat tárgyalásából kifolyólag határozott kifejezésre jutott. Minek foytán Szentiványi Árpád országgyűlési képviselő ur méltán nyilatkozhatott Gömör-vármegye közönsége nevében.

Kijelentem végül azt is, hogy Szentiványi Árpád urat sérteni nem akartam, s ha netán akaratiannul mégis megsértettem volna, ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérek.

Kelt Rimaszombat, 1889. márczius 11.

Előttem mint tanu Hanvay Zoltán s. k.

Török Balint s. k.

Névalátró hitelesítők:

Fáy Barnabás s. k. Molnár Lajos s. k.

Kubinyi Géza s. k. Hevessy Bertalan s. k.

Nem határozzuk meg e nyilatkozatnak horderejét. De kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy az ügynek ily módon történt lebonyolítása — tekintve a szereplő egyének előkelő állását — megyénk belső békejére üdvös hatással nem lehet. — Véleményünk az, hogy még a legvastagabb tévedésekkel szemben is, egy kevés engedékenység gyakorlására lehetne gondoskodni azon módokról, melyek korlátai között a megtorlás és az erkölcsi győzelem létrejöhet és harmonikusan összefér.

A gömörmegyei közigazgatási bizottság.

Folyó hó 11-én tartotta rendes havi ülését, melyen a választott és kinevezett tagok teljes számban jelenetek meg.

Az elnökileg elintézett ügydarabok elintézése után olvastatott a megyei alispán jelentése, mely szerint a tisztii személyzetben változás nem történt, a közigazgatás menetét mi sem akadályozta, a kihágások száma a szokottnál magasabba nem emelkedett, a megyei pénztárak évi vizsgálata megjejtett s megyei alispán a bizottsági-lag megejtett havi vizsgálat alkalmával a megyei pénztárakat s értékeket teljes rendben találta.

Az ez évi ujonezozáshoz szükséges előmunkálatok be vannak fejezve, azonban maga az ujonezozás a tárgyalás alatt levő véderőtörvényjavaslat miatt bizonytalan időre elhalasztatott.

Az erdészeti albizottság bejelentett ügydarabjai közül említésre méltó az erdőfelügyelő jelentése, mely az erdészei törvény végrehajtása tárgyában tett munkálatokra terjeszkedik ki, s a mely szerint az üzemtervek készítése nagyobb részben már benyújtott, az erdőkezelés államilag leendő eszközlése az ez ügyben folytatott tárgyalásoknak közel kilátásba helyeztet sikeres befejezése után bizton remélhető. Az erdőterület szabályellenes kezelése miatt az 1888-ik évben 7 esetben rovatott ki bírság, ezek közül egy esetben — habár a minimális bírság alkalmaztatott — 1500 frt rovatott ki.

A kir. adófelügyelő jelenti, hogy február havában 100124 frt folyt be egyenes adóban, hadmentességi díjban 610 frt. Az előbbi 4000 frttal haladja meg a múlt évi február havi eredményt, míg a hadmentességi díj 579 frttal kevesebb, mi abban lel magyarázatát, hogy a hátralékok az előző évben nagyobb részt be lettek hajtva.

Kir. tanfelügyelő jelentése szerint a tankötelezettség végrehajtására a községi eljárók hova tovább nagyobb gondot fordítanak s csak Klenócz, Kokova és részben Tiszolozon van még e tekintetben kívánni való.

A megyei közművelődési egyesület adományából felszereltettek a herzéitei és körösi iskolák, Latinák Frigyes adományából a ratkó-zdi-havai iskola a legszükségesebb taneszközökkel. Rajzmintákat engedélyezett az újantárvölgyi, líkéri, chiznyóvízi és tornalyai ez évben keletkezett iparos-tanonez iskoláknak a közoktatási miniszterium, míg Fáy Gusztáv főispán ur a nyustyai ev. egyházközségnek, mely évenként 4 magyar istenisztelet megtartását határozta el, e célú biztosítására nevezett egyház iskolájának 20 magyar énekes könyvet adományozott.

Többi előterjesztései leginkább egyes tanintézetek és községi iskola-alapok költségvetéseire és számadásaira vonatkoztak. A bánrévei községi iskolának 230 forintnyi államségély engedélyeztetett, a feketelehotai községi iskola-alap erdejének eladása engedélyeztetett, s egy Feleden felmerült esetben a felekezeti iskolaadóhoz való hozzájárulásra az ezt megtagadó birtokos harmadfokulag is köteleztetett.

Mivel a kir. postaigazgatóság újabb időben megyénkben azon ezimeu, hogy az illető postahivatalok a fenn-tartási költségeket sem hozzák be, a hrussói, felsővályi és hangonyi postákat beszüntette, holott ezek fentartását a közigazgatási bizottság szükségesnek látta, kir. mérnök indítványára a postaigazgatóság felhivatik, adjon részletes tájékoztatást arra nézve, mennyi jövedelem kívántatik egy postahivatal fentartására, hogy a községeknek esetleges

uj csoportosítása által a megszüntetett postahivatalokat újból felállítani lehessen.

A kir. ügyész, árvászeki elnök és megyei főorvos jelentései után, mely utóbbi szerint a közegészségügyi állapot február havában kielégítő volt, befejeztetett, ezen a megyei főispán ur elnökele alatt tartott s ez alkalommal a szokottnál rövidebb tartamu ülés.

MEGHÍVÓ.

A RIMASZOMBATI EGYESÜLT PROTEST. FÖGYMNASIUM „TOMPA-KÖR”-e

az 1889. évi márczius 15-én délután 3 órakor,

A MEGYEHÁZ NAGYTERMÉBEN,

HAZAFIAS ÜNNEPÉLYT RENDEZ,

MELYRE AZ IFJUSÁGNAK MINDEN ÖSZINTE BARÁTJÁT TISZTELETTAL MEGHÍVJA

A RENDEZŐSÉG.

M Ű S O R O Z A T:

1. Énekkar.
2. Megnyitó beszéd, dr. Veres Samu tanártól.
3. „Az állatkert királya,” Bartók Lajostól. Szavalja Demeter István.
4. „Márczius 15-ikén.” Szabó Lászlótól.
5. „Sárossy Gyula forradalmi költészet,” Korányi Gy.-tól.
6. „Előre.” Tóth Kálmántól. Szavalja Csapó János.
7. „Egy kis történeti adat a losonczyi csatához.” Soós B.-tól.
8. „Márczius 15-én.” Zalai Somától. Szavalja Hreeska László.
9. Énekkar.
10. „A lengyelek részvéte szabadságharuzunkban” Kratochvila Vendeltől.
11. „Márczius 15.” Kishonthy Ákostól.
12. „Rendületlenül,” Arany Jánostól. Szavalja Juhász László.
13. „Párhuzamos vonások a magyar és a nagy franciaia forradalomban.” (Az utóbbi századik évfordulója alkalmából.) Sárkány Imre tanártól.
14. Énekkar.

Hirek és vegyesek.

Közleményeink összehalmozódván, miután rendes vasárnapi számunkban nem rendelkezünk annyi tterrel, a mennyi a közbe eső nagy nemzeti ünnep miatt felhalmozott közlendők részére elégséges volna: czélszerűnek láttuk ez uttal lapunkból egy külön kiadást rendezni; ily rendkívüli számokkal az év folyamán mindannyiszor szolgálunk olvasóinknak, valahányszor a közérdekű események összetorlódsa megkivánja.

Hymen. Ifjabb Basilidesz János tiszolezi földbirtokos és tartalékos hadnagy eljegyezte Latinák Sándor ploszkói birtokos bájos leányát Lenke kisasszonyt. Tartós boldogságot kívánunk e frigyhez s gratulálunk a Tiszolezon mind jobban érvényesülő magyar társadalomnak, melynek élénkítése és ösztartására ezen szép műveltség, magyar honleány kiváló tényező lesz.

Kudich Bertalan számgyakornok, a temesvári pénzügyigazgatósághoz harmadosztályu számtisztte nevezetett ki.

Halálozások. Részvétellel halljuk, hogy megyénk egyik nagybirtokosának Radvánszky Károlynak leánya Ilona, Szilárdy Béla szentkirályi birtokos neje Bécsben, hol gyógyítás végett tartózkodott, meghalt. — Hült temető Sztáryára hozták, hol e hó 12-én a családtagok és ismerősök nagy részvéte mellett eltemettetett. — **Gazda Bertalan,** városunk egyik jönevü iparosa folyó hó 12-én hunyt el hosszas betegeskedés után. — Temetése ma — márczius 14-én — délutáni 3 órakor fog végbemenni. — Béke lengjen poraik felett!

Márczius 15-ike. A szabadságharez nagy napjának emlék-ünnepét városunk lakói lelkesen fogják megülni. Pénteken délután 3 órakor a főgymnasium ifjusága a megyeház nagy üléstermében nyilvános önképző-köri gyűlést tart, melyre az érdeklődő közönséget is szivesen látja. Ez alkalommal a megnyitó beszéde dr. Veres Samu tanár fogja tartani, az ünnepély folyama alatt Sárkány Imre alkalmi tárgyról fog felolvasni, a gymu. tanulói pedig szavalatokkal és hazafias dalok éneklésével vesz részt az ünnepélyben. Este a helybeli kaszinó rendez közvacsorát, melyre az aláírások száma már meghaladja a százat. Remélhető, hogy a nagy nap emlékéhez méltó hazafias hangulat fogja átllengeni a társasestélyt, melyen a körünkben élő 48 as honvédek is részt vesznek.

Márczius 15-ikét a helybeli polgári olvasókör választmányja a tagok nagy többségének kívánatára nem, mint jeleztük, szombaton, hanem épen a napján tartja meg. Sajnos, hogy — mint halljuk — az akkorára tervezett felolvasás fontos okokból elmarad.

Bornemissza Istvánnak, a rimaszécsi választókerület kedvelt országos képviselőjének joghallgató fia Gyula, mint mély részvétellel halljuk, súlyos tüdőbajban fekszik Beizétén, Máriássy Barra földbirtokos házában, hova a napokban látogatába ment. A beteg állapota igen aggasztó volt, úgy, hogy a környékbeli orvosok már csaknem lemondtak a megmentés reményéről. Ujabb értesülésünk szerint azonban a szép reményü ifju már tul van a nagyobb veszélyen. Adja is vissza mielőbb jó egészségét a jó Isten a derék szülék és társadalom örömére!

A 25-ik §. ellen. A megyei állandó választmány a folyó hó 28-ikára kitűzött tanácskozási ügyek előkészítése céljából e hó 12-én tartott ülést, melyben Hevessy Bertalan bizottsági tag indítványára s többek hozzászólása után elhatározatott, hogy az országgyűlésen tárgyalás alatt levő véderőtörvényjavaslat 25. §-a ellen az országgyűléshez kérvény intéztessek, a megyei közgyűlésből.

Műfaragó börtönfelügyelő. Lovasánszky Endre, a rimaszombati törvényszékhez tartozó börtön felügyelője, a börtön helyiségében rendezés alatt levő kápolna részére remek oltári díszletet faragott tömör diófából. A pompás műfaragvány e nemben nemesek a legsikerültebb, hanem a legdiszesebbek közé is tartozik. A műértő börtönfelügyelő keze alatt levő foglyok ez idő szerint kosárfonással foglalkoznak s a börtön műhelyéből a leg-

diszesebb fajtájú papír-, gyümölcs-, munka- s más oly nemű kosarak kerülnek ki, melyek ugyanott félannyi árban szerezhetők meg, mint az e szakban vágó gyári áruk a nyilvános rorgalomban.

Műkedvelő est Nagyrőczén. — A farsang végső vasárnapi estéjén igen szépen sikerült összejövetelt tartottak megyénk eme városkájában. E szép multság fényét különösen emelte a legközelebbi nőegyesületi műkedvelő előadás idején is feltűnt Mihalik Dezső látványos életképesportozata, mely több napi, de költsége nem kerülő előkészület után, tündéri módon mutatta föl az „Ej királynő”-jét. A kimagasló királyné Tóth Kornélia k. a. vala, ki egy emelvényen állva, bal kezéből a hold derengő fényét sugározza, jobbával áldást osztogatott az alatt állókra, királyi széke alatt a szelidséget hóféhér ruhában, leomló dus aranyárga hajzattal Pour Ida k. a. ábrázolta, kis gerlén feledve szemét az Artatlanság (Heinecz Gizella k. a.) felé hajolt, kinek halovány rózsaszín öltözetére szépen illett a keblére simuló liliumfűzér. Alant kellemesen hatva pihent összekulesolt kezével a kékruhás Hűség Tóth Irén k. a., mellette rózsaszín jelmezben a kikelet pompás virágaival ellepve tartózkodott a Szerelmen Halassy Irén k. a. képében. E főcsoporttól balra a Bosszu, vérvörös ruhában, szétszórt hajjal, villámot lövellő szempárral Pour Erzszi k. a., jobbra pedig kebléről a féltékenység tépi le a kigyót s dobja oda büszkén a nyugodt csoportra, világos sárga ruházata is kifejezven a nemtelen és bösz szenvedélyt. Előtte oldalt a szép arany horgonyhoz dölve állt zöld koszttümben a Remény Papszász Mariska, merengő tekintetét vetve az oldalt tűnő dökli szépségre Pour Irma kisasszonyra remek fehér ruházattal, kis kacsoival arany almát tartva. A túlsó oldalon igénytelenül huzódik vissza egyszerű rózsaszinben a Szerénység (Sift Anna k. a.) és csak azért látja jónak itt maradni, mert megpillantá a fejfára támaszkodó és buslakodó Bubánatot (Vaniek Berta kisasszonyt.) S a mi Rimaszombatban nem volt látható, a Féltékenység háta mögött vérvörös ruhában, kivont karddal fenyegetőzött Mephisto (Heinecz Frigyes) alakja. Mind ez a szük körű házi estén is igen nagy hatást tett s kedvező benyomást gyakorolt a szemlélőkre. Egyébiránt még az nem volt elég. Ezután még Sift Anna és Perjesi László ügyeskedett egy sialog előadásában, zongorán elegyebelegyet játszott Koljanics B. A vádlott nőt szavalta Perjesy Lászlóné urnó szép verve-vel, zongorán kísérte Gerzsó Angela k. a. Népdalokat dalolt Mihalik Dezsóné urhölgy szabatosan és csinnal. Magyar népdalokat zendezett a műkedvelők kara, zongorán közrejátszott Gerzsó Angela k. a. Az előadást követő táncmulatságnak, melyen 30-nál több pár lejtette a francia négyest, csak a pirkadó bajnal vetett véget.

Megeyi bizottsági gyűlés léssen folyó hó 28. és 29-ik napjain. A főbb tárgyakat az 1888. évi házi pendtári számadások megvizsgálása, közmunka szolgálat ledolgozására és felosztására tartozó mérnöki munkálat és előirányzat megbíralása és megállapítása fogják képezni.

A helybeli takarékpénztár fennállása óta csupán a helybeli főgymnasium részére 7500 frtot adományozott. A közművelődésért ily mértékben buzgólkodó egyesületet derék személyzetével, vezetőivel sokáig tartsa meg és virágoztassa a gondviselés!

Uj gyár Miskolczon. [Andrássy Manó gróf tizezerforinton megvásárolván a spodiumgyár telepét s épületét Miskolczon, ott egy vasfinomító gyárat állított föl. Az ilyen vállalatok élén szeretnők látni hazánk több nagybirtokosát!

Osztalék. A rozsnói takarékpénztár a mult évi nyerevényből részvényenkint 28 frt osztalékot ad részvényeseinek, jótékony czélokra pedig tizenhat felé összesen 495 frtot osztogatott szét.

A tornalyai országos vásárt, izraelita polgártársak folyamodására a közlekedésügyi miniszter péntek és szombat helyett a tegnapi és mai napra helyezte át.

Rozsnón e hó utólján egy műkedvelői előadás szándékoznak rendezni, melyen, mint halljuk, az előttünk is előnyösen ismert Dobozy Mihályné-Radvány Alice urnó közreműködését is meg szeretnék nyerni. Ilyen név a sikert okvetetlenül biztosítandja.

Árviz. No de nem olyan nagy, még eddig leg-alább nem, ne tessék megijedni, hiszen csak a „Csurgó” és „Rima” vize áradt meg a párnapi gyors oladás és esőzés következtében. Bizony az embernek néhány nap óta ugyancsak jó, száraz lábbelivel kell ellátni magát a locs-pocs miatt, kivált a hol nincs kövezet. Nagyon is hamar indult meg a hóolvadás és az esőzés, Mind e mellett még felillik a téli öltözet, mert meglehetősen hűvös idő jár kúnt, s a napfényt is csak olykor-olykor láthatjuk.

Ovoda megnyitás. Ratkón a gömörmegyei magyar közművelődési egyesület támogatása és főleg a nagyrőcei kör s lelkes elnöke Mihalik Dezső buzgólkodása következtében folyó hó 4-én nyitattott meg a magyar kisedovoda, melyet a városban található s ezen intézetbe való 54 kised közül máris 40 látogat. Özvegy Ziman Gusztávné szakképzett ovónő biztosíték ezen hüzagpótló intézet felvirágoztatására, melynek sikerét előmozdítja Latinák Frigyes ploszkói birtokosnak azon hazafias ajánlata, hogy a ruhátlanság miatt az ovoda rendes látogatásában akadályozott szegénysorsu kisedeket ő fogja a szükséges ruhanevel ellátni. Ily nemes áldozatkészség és ügybuzgalom biztosítja a magyarság győzelmét e megyében és a hazában.

A márczius 10-én azaz szombaton este tartott folytatolagos ifjusági táncvizgalmom összes jövedelme 54 frt 70 krt tett, a kiadás pedig, mint illeltek helyen beszámolták, 38 frt 91 krra rogott. Ezek szerint a jótékony czélra még jutott 15 frt 79 kr. Ez összeget a tanulóifjuság óhajításához képest a rendezőség a tanári nyugalomdij intézet pénztárába szolgáltatta be. — Ez alkalommal felülfizettek: Madarassy Dezsóné urnó 80 kr. Kalla Mihályné 70 kr, Dr. Szabó Samu ur 70 kr. Fábry János 30 kr, Hranko Árpád 30 kr, Császár István 20 kr, Kishonthy Akos 20 kr, összesen 3 frt 20 kr. — Fogadják a t. felülfizetők az ifjuság halás köszönetét.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.